

Bruxelles, 8. lipnja 2020.  
(OR. en)

8440/20

ECOFIN 440  
UEM 205  
SOC 367  
EMPL 286  
COMPET 241  
ENV 308  
EDUC 227  
RECH 207  
ENER 179  
JAI 439  
FSTR 97  
REGIO 128  
GENDER 77  
ANTIDISCRIM 70

#### NAPOMENA

|                |                                                                                                                                                    |
|----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Od:            | Glavno tajništvo Vijeća                                                                                                                            |
| Za:            | Odbor stalnih predstavnika                                                                                                                         |
| Br. dok. Kom.: | ST 8194/20 - COM(2020) 521 final                                                                                                                   |
| Predmet:       | Preporuka za PREPORUKU VIJEĆA o Nacionalnom programu reformi Poljske za 2020. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Poljske za 2020. |

Za delegacije se u prilogu nalazi navedeni nacrt preporuke Vijeća, koji su na temelju prijedloga Komisije COM(2020) 521 final revidirali i o njemu se usuglasili različiti odbori Vijeća.

## **PREPORUKA VIJEĆA**

**od ...**

**o Nacionalnom programu reformi Poljske za 2020. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Poljske za 2020.**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika<sup>1</sup>, a posebno njezin članak 9. stavak 2.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

---

<sup>1</sup> SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

- (1) Komisija je 17. prosinca 2019. donijela Godišnju strategiju održivog rasta, čime je označen početak europskog semestra 2020. za koordinaciju ekonomskih politika. Posebnu je pozornost posvetila europskom stupu socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili 17. studenoga 2017. Komisija je 17. prosinca 2019. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća<sup>2</sup> donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojemu Poljska nije utvrđena kao jedna od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje.
- (2) Izvješće za Poljsku za 2020. objavljeno je 26. veljače 2020. U izvješću je ocijenjen napredak Poljske u smislu preporuka za pojedinu zemlju koje je Vijeće donijelo 9. srpnja 2019.<sup>3</sup> („preporuke za pojedinu zemlju iz 2019.”), mjere poduzete kao odgovor na preporuke za pojedinu zemlju donesene prethodnih godina te napredak Poljske u ostvarenju njezinih nacionalnih ciljeva u okviru strategije Europa 2020.
- (3) Svjetska zdravstvena organizacija 11. ožujka 2020. izbijanje bolesti COVID-19 službeno je proglasila pandemijom. Ta je pandemija ozbiljna javnozdravstvena kriza koja pogađa građane, društva i gospodarstva. Veliko je opterećenje za nacionalne zdravstvene sustave, uzrokuje poremećaje u globalnim lancima opskrbe, kolebanja na financijskim tržištima i šokove potražnje potrošača te negativno utječe na razne sektore. Ugrožava radna mjesta i dohotke radnika te poslovanje poduzeća. Uzrokovala je snažan gospodarski šok čije se ozbiljne negativne posljedice već osjećaju u Uniji. Komisija je 13. ožujka 2020. donijela Komunikaciju u kojoj je pozvala na koordiniran gospodarski odgovor na krizu suradnjom svih aktera na nacionalnoj razini i na razini Unije.
- (4) Više država članica proglasilo je izvanredno stanje ili je uvelo izvanredne mjere. Sve izvanredne mjere trebale bi biti strogo proporcionalne, nužne, ograničena trajanja i u skladu s europskim i međunarodnim standardima. Trebale bi podlijegati demokratskom nadzoru i neovisnom sudskom preispitivanju.

---

<sup>2</sup> Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., str. 25.).

<sup>3</sup> SL C 301, 5.9.2019., str. 123.

- (5) Komisija je 20. ožujka 2020. donijela Komunikaciju o aktivaciji opće klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu. Opća klauzula o odstupanju olakšava koordinaciju proračunskih politika u vrijeme snažnoga gospodarskog pada, kako je utvrđeno u članku 5. stavku 1., članku 6. stavku 3., članku 9. stavku 1. i članku 10. stavku 3. Uredbe (EZ) br. 1466/97 te članku 3. stavku 5. i članku 5. stavku 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1467/97<sup>4</sup>. Komisija je u Komunikaciji od 20. ožujka 2020. smatrala da su, s obzirom na očekivan snažan gospodarski pad prouzročen pandemijom bolesti COVID-19, ispunjeni uvjeti za aktivaciju opće klauzule o odstupanju te je od Vijeća zatražila da potvrdi taj zaključak. Ministri financija država članica složili su se 23. ožujka 2020. s Komisijinom procjenom. Složili su se da je za snažan gospodarski pad potreban odlučan, ambiciozan i koordiniran odgovor. Aktivacijom opće klauzule o odstupanju dopušta se privremeno odstupanje od kretanja prilagodbe prema srednjoročnom proračunskom cilju, pod uvjetom da se time srednjoročno ne ugrozi fiskalna održivost. Vijeće na preporuku Komisije može za korektivni dio također odlučiti usvojiti revidiranu fiskalnu putanju. Aktivacijom opće klauzule o odstupanju ne suspendiraju se postupci u okviru Pakta o stabilnosti i rastu. Njome se državama članicama omogućuje da odstupe od proračunskih zahtjeva koji bi se obično primjenjivali, a Komisiji i Vijeću da u okviru Pakta poduzmu potrebne mjere za koordinaciju politika.
- (6) Nužno je kontinuirano djelovanje radi ograničenja i nadzora širenja pandemije bolesti COVID-19, povećanja otpornosti nacionalnih zdravstvenih sustava, ublažavanja socioekonomskih posljedica pandemije mjerama potpore poduzećima i kućanstvima te radi osiguravanja adekvatnih zdravstvenih i sigurnosnih uvjeta na mjestu rada u cilju nastavka gospodarske aktivnosti. Unija bi trebala u cijelosti iskoristiti razne instrumente koji su joj na raspolaganju i tako poduprijeti napore država članica u tim područjima. Istodobno bi države članice i Unija trebale surađivati na pripremi mjera potrebnih za ostvarenje povratka na normalno funkcioniranje naših društava i gospodarstava te na održiv rast, koje bi među ostalim uključivale zelenu tranziciju i digitalnu transformaciju, uz izvlačenje pouka iz krize.

---

<sup>4</sup> Uredba Vijeća (EZ) br. 1467/97 od 7. srpnja 1997. o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita (SL L 209, 2.8.1997., str. 6.).

- (7) Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 naglasila je fleksibilnost koju unutarnje tržište nudi radi prilagodbe u izvanrednim situacijama. Međutim, da bi se osigurao brz i neometan prelazak na fazu oporavka i slobodno kretanje robe, usluga i radnika, izvanredne mjere koje sprečavaju normalno funkcioniranje unutarnjeg tržišta trebalo bi ukinuti čim prestanu biti neophodne. Aktualna kriza pokazala je da su u zdravstvenom sektoru potrebni planovi pripravnosti za krizne situacije. Poboľšane strategije nabave, diversificirani lanci opskrbe i strateške rezerve osnovne opreme među ključnim su elementima za izradu širih planova pripravnosti za krizne situacije.
- (8) Zakonodavac Unije već je izmijenio relevantne zakonodavne okvire uredbama (EU) 2020/460<sup>5</sup> i (EU) 2020/558<sup>6</sup> Europskog parlamenta i Vijeća kako bi se državama članicama omogućilo da sva neiskorištena sredstva iz europskih strukturnih i investicijskih fondova mobiliziraju za odgovor na izvanredne posljedice pandemije bolesti COVID-19. Tim će se izmjenama osigurati dodatna fleksibilnost, ali i pojednostavnjeni i racionalizirani postupci. Kako bi ublažile pritisak na novčane tokove, države članice u obračunskoj godini 2020. – 2021. mogu iskoristiti i stopu sufinanciranja sredstvima iz proračuna Unije od 100 %. Poljska se potiče da u cijelosti iskoristi te mogućnosti i tako pomogne najugroženijim pojedincima i sektorima.

---

<sup>5</sup> Uredba (EU) 2020/460 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. ožujka 2020. o izmjeni uredbi (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 508/2014 s obzirom na posebne mjere za mobilizaciju ulaganja u zdravstvene sustave država članica i u druge sektore njihovih gospodarstava u odgovoru na izbijanje bolesti COVID-19 (Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus) (SL L 99, 31.3.2020., str. 5.).

<sup>6</sup> Uredba (EU) 2020/558 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2020. o izmjeni uredbi (EU) br. 1301/2013 i (EU) br. 1303/2013 u pogledu posebnih mjera radi pružanja iznimne fleksibilnosti za korištenje europskih strukturnih i investicijskih fondova u odgovoru na izbijanje bolesti COVID-19 (SL L 130, 24.4.2020., str. 1.).

- (9) Socioekonomske posljedice pandemije bolesti COVID-19 vjerojatno će se zbog različitih obrazaca specijalizacije nejednako osjetiti u regijama. To uključuje rizik od povećanja teritorijalnih nejednakosti unutar Poljske. U kombinaciji s rizikom od privremenog prekida procesa konvergencije među državama članicama, trenutna situacija zahtijeva ciljane odgovore politika.
- (10) Poljska je 29. travnja 2020. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2020., a 30. travnja 2020. svoj Program konvergencije za 2020. Kako bi se uzela u obzir njihova povezanost, oba su programa ocijenjena istodobno.
- (11) Poljska je trenutno obuhvaćena preventivnim dijelom Pakta o stabilnosti i rastu.
- (12) Vijeće je 13. srpnja 2018. preporučilo Poljskoj da se pobrine da stopa nominalnog rasta neto primarnih državnih rashoda<sup>7</sup> u 2019. ne premaši 4,2 %, što odgovara godišnjoj strukturnoj prilagodbi od 0,6 % bruto domaćeg proizvoda (BDP). U ukupnoj ocjeni Komisije potvrđeno je značajno odstupanje od preporučenog kretanja prilagodbe prema ostvarenju srednjoročnog proračunskog cilja u 2019. te u 2018. i 2019. kad se zajedno uzmu u obzir. Međutim, budući da je aktivirana opća klauzula o odstupanju, poduzimanje daljnjih koraka za Poljsku u okviru postupka zbog značajnog odstupanja nije opravdano.
- (13) Vlada u svojem Programu konvergencije za 2020. planira da će se ukupni saldo s deficita od 0,7 % BDP-a u 2019. pogoršati na deficit od 8,4 % BDP-a u 2020. Nakon smanjenja na 46,0 % BDP-a u 2019. očekuje se da će udio duga opće države u BDP-u porasti na 55,2 % u 2020. Na makroekonomske i fiskalne izglede utječe vrlo izražena nesigurnost zbog pandemije bolesti COVID-19.

---

<sup>7</sup> Neto primarni državni rashodi uključuju ukupne državne rashode bez rashoda za kamate, rashoda za programe Unije koji su u cijelosti pokriveni prihodima iz fondova Unije i nediskrecijskih promjena u rashodima za naknade u slučaju nezaposlenosti. Nacionalno financirane bruto investicije u fiksni kapital izgladuju se za četverogodišnje razdoblje. Uračunane su diskrecijske mjere na prihodovnoj strani ili povećanja prihoda propisana zakonom, dok se jednokratne mjere na prihodovnoj i rashodovnoj strani poništavaju.

- (14) Poljska je u okviru koordiniranog Unijina pristupa na pandemiju bolesti COVID-19 odgovorila donošenjem pravodobnih proračunskih mjera za povećanje kapaciteta svojeg zdravstvenog sustava, obuzdavanje pandemije i pomoć osobito ugroženim pojedincima i sektorima. Prema Programu konvergencije za 2020. vrijednost tih proračunskih mjera iznosi 3,2 % BDP-a, a one uključuju naknade za samozaposlene osobe i za osobe zaposlene na temelju nestandardnih ugovora o radu, izuzimanje poduzeća od plaćanja socijalnih doprinosa (koje će platiti država) i subvencije za plaće za određena poduzeća. Osim toga, Poljska je najavila mjere kao što su kreditna jamstva poduzećima koje će doprinijeti pružanju potpore likvidnosti poduzeća bez izravnog proračunskog učinka. Fiskalni učinak proračunskih mjera predviđenih u Programu konvergencije razlikuje se ponajprije zbog tretmana kredita poduzećima. U skladu s najavama nadležnih tijela, proljetna prognoza Komisije iz 2020. temelji se na pretpostavci da će se krediti u iznosu od oko 2,75 postotnih bodova BDP-a pretvoriti u subvencije i stoga bilježiti kao rashodi u 2020. Općenito gledajući, mjere koje je Poljska poduzela u skladu su sa smjernicama iz Komunikacije Komisije od 13. ožujka 2020. Puna provedba izvanrednih mjera i fiskalnih mjera potpore uz preusmjeravanje fiskalnih politika prema ostvarenju razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija kada to gospodarski uvjeti dopuste, doprinijet će očuvanju fiskalne održivosti u srednjem roku.
- (15) Na temelju proljetne prognoze Komisije iz 2020. predviđa se da će, ne bude li promjene politika, u Poljskoj saldo opće države iznositi -9,5 % BDP-a u 2020. te -3,8 % BDP-a u 2021. Predviđa se da će udio duga opće države u BDP-u u 2020. i 2021. ostati ispod 60 %.
- (16) Komisija je 20. svibnja 2020. objavila izvješće pripremljeno u skladu s člankom 126. stavkom 3. Ugovora jer je Poljska u 2020. planirala premašiti referentnu vrijednost deficita od 3 % BDP-a. Analiza Komisije općenito upućuje na zaključak da kriterij deficita kako je definiran u Ugovoru i Uredbi (EZ) br. 1467/97 nije ispunjen.

- (17) Pandemija bolesti COVID-19 gurnula je Poljsku u novu društvenu i gospodarsku situaciju. U 2020. se predviđa recesija, prvi put u gotovo tri desetljeća. Prema podacima koje je dostavila vlada, utjecaj pandemije na zdravlje stanovništva bio je relativno slab, među ostalim zbog ranog donošenja dosad nezabilježenih mjera poput stroge karantene i ograničenja socijalnih kontakata. Dosad su najnegativnije posljedice uočene u uslužnom sektoru (uključujući promet, maloprodaju, veleprodaju i slobodne aktivnosti) i proizvodnji zbog zastoja u lancima opskrbe. Kako bi ublažila učinak uvedenih mjera na gospodarstvo, vlada je pokrenula niz mjera u vrijednosti od oko 9 % poljskog BDP-a (mjere kojima se povećava deficit kombinirane s mjerama za likvidnost), uključujući financijska sredstva iz Unije. Potpora tome su i mjere Poljske narodne banke za osiguravanje likvidnosti. Potpora vlade usmjerena je na stabilizaciju gospodarstva u kratkom roku putem pružanja potpore dohotku zaposlenika, osiguravanja financiranja za poduzeća kojima su pali prihodi, jačanja otpornosti zdravstvenog sektora i njegove sposobnosti reagiranja te jačanja financijskog sustava. Uključuje i program ulaganja za potporu gospodarskom oporavku u srednjoročnom razdoblju. Javnost u velikoj mjeri zahtijeva politički odgovor, među ostalim u obliku izuzeća od plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje, naknada za zaposlenike u poduzećima koja su prekinula poslovanje i pristupa kreditima za mikropoduzeća. Očekuje se da će pandemija bolesti COVID-19 doprinijeti padu BDP-a za 4,3 % u 2020., nakon čega će u 2021. uslijediti oporavak od 4,1 %.

- (18) Zbog pandemije bolesti COVID-19 bilo je potrebno uvesti dosad nezabilježene mjere u zdravstvenom sustavu. Nastali su znatni izdaci zbog kupnje zdravstvene opreme i zaliha, povećanih bolničkih i laboratorijskih kapaciteta te povećanog broja osoblja. Dodjela dodatnih sredstava potrebna je i kako bi se nadoknadile druge zdravstvene usluge i ulaganja koja su odgođena ili preusmjerena. Prije izbijanja bolesti COVID-19 javni rashodi u zdravstvenom sustavu iznosili su 4,8 % BDP-a, što je niže od prosjeka Unije od 7 % BDP-a u 2018. Uz raspodjelu sredstava koja nije optimalna, to otežava funkcioniranje zdravstvenog sustava i dostupnost njegovih usluga. U 2018. ukupno 4,2 % poljskog stanovništva prijavilo je nezadovoljene potrebe za liječničkim pregledom, što je znatno više od 2 % na razini Unije. Broj djelatnih liječnika i medicinskih sestara u odnosu na broj stanovnika i dalje je među najnižima u Uniji, a raspodjela zdravstvenih djelatnika neujednačena je diljem zemlje. Javno zdravstvo, e-zdravstvo i primarna zaštita, koji su ključni za poboljšanje prevencije bolesti i dostupnosti usluga te postizanje otpornosti sustava na buduće izazove, i dalje su nedovoljno razvijeni. Pandemija je utjecala na ustanove za dugotrajnu skrb u kojima mnogi korisnici pripadaju visokorizičnoj skupini stanovništva.

- (19) Pandemija bolesti COVID-19 imat će znatan učinak na tržište rada te će preokrenuti trend pada nezaposlenosti posljednjih godina. Predviđa se povratak stope nezaposlenosti s 3,3 % u 2019. na oko 7,5 % u 2020. te blagi oporavak na 5,3 % u 2021. Postoji rizik da se taj kratkoročni učinak u srednjem roku pretvori više u strukturni, posebno za osjetljive skupine. Privremeni program rada u skraćenom radnom vremenu mogao bi biti djelotvoran instrument za očuvanje radnih mjesta, uz dostatne poticaje poduzećima kako bi ga prihvatile. Istodobno, unatoč povoljnim kretanjima prije krize uzrokovane bolešću COVID-19, određene skupine, a posebno žene, niskokvalificirane osobe, starije osobe te osobe s invaliditetom i njihovi negovatelji, i dalje slabo sudjeluju na tržištu rada. Migracije iz zemalja koje nisu članice Unije doprinijele su smanjenju nedostatka radne snage, no kontinuirani priljev radnika migranata moglo bi biti teško ostvariti zbog ograničenja pri graničnim kontrolama. Stoga jačanje fleksibilnih radnih uvjeta, uključujući rad na daljinu i fleksibilno radno vrijeme, posebno za osobe u stalnom radnom odnosu, može pomoći u odgovoru na krizu, ali i doprinijeti potpori skupinama s nižim stopama aktivnosti da pronađu trajno zaposlenje. Time bi se također poboljšala otpornost tržišta rada tijekom budućih recesija.
- (20) Kako bi se ublažili društveni učinci pandemije bolesti COVID-19, održala socijalna kohezija i pružila potpora gospodarskom oporavku potrebno je uvesti značajne sigurnosne mreže. Poljska je posljednjih godina pokrenula opsežan program socijalnih transfera u vrijednosti od gotovo 2,5 % BDP-a godišnje, uključujući univerzalni doplatak za djecu i dodatnu jednokratnu naknadu koja se svake godine treba isplaćivati umirovljenicima. Te mjere mogle bi se poboljšati boljim usmjeravanjem socijalne zaštite. S druge strane, osobe s najnižim dohotkom slabo su pokrivenе socijalnim naknadama. U anketi o proračunu kućanstava iz 2019. najveći porast krajnjeg siromaštva zabilježen je kod osoba ili obitelji koje žive od naknada (koje nisu mirovine i invalidske mirovine), što upućuje na slabosti u sustavu socijalne sigurnosti. Nadalje, ne omogućuju sve vrste ugovora o radu pristup socijalnoj zaštiti, kao što su odgovarajuće naknade za nezaposlenost, rođiljne naknade te naknade za bolovanje i invalidnost. Zbog toga su neki radnici pogođeni izvanrednim mjerama u osjetljivijem položaju i izloženi riziku od siromaštva. Osim toga, razina minimalnog dohotka niža je od prosjeka Unije.

- (21) Zbog iznenadne obustave nastave na svim razinama obrazovanja obrazovni sustav morao se suočiti s izazovima omogućavanja učenja na daljinu. Kako bi se spriječilo povećanje nejednakosti, ključno je osigurati da svi učenici, posebno oni u nepovoljnom položaju, imaju pristup učenju na daljinu. Međutim, u 2018. kućanstva gotovo 330 000 učenika nisu bila opremljena računalom s pristupom internetu. Znatno udio nastavnika nema vještine potrebne za digitalno poučavanje. Istodobno, digitalno učenje i školovanje od kuće uzrokuju teškoće mnogim roditeljima. Kako bi se riješili neki od tih problema i osigurala kvaliteta nastave potrebno je nastaviti provoditi mjere opremanja škola i nastavnika digitalnom infrastrukturom i nastavnim materijalima potrebnima za nastavu putem interneta. Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 na vidjelo je iznijela opći strukturni izazov u pogledu stjecanja digitalnih vještina jer gotovo polovica odraslog stanovništva nema ni osnovne digitalne vještine, a ukupan udio odraslih u učenju znatno je niži od prosjeka Unije. Nedavne reforme strukovnog obrazovanja nisu potaknule dovoljan broj poslodavaca na sudjelovanje u njemu, a osposobljavanje na radnom mjestu i dalje je nedovoljno iskorišteno. Vidljiv je manjak nastavnika, što upućuje na potrebu za povećanjem privlačnosti nastavničkog zanimanja.
- (22) Izbijanje bolesti COVID-19 znatno je utjecalo na radne uvjete u poduzećima, posebno malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi) i mikropoduzećima. Organiziranje rada na daljinu predstavlja izazov, a tek svako deseto poljsko poduzeće dovoljno je digitalizirano za brzu prilagodbu novim uvjetima. Jedna od glavnih prepreka digitalizaciji MSP-ova jest niska razina digitalne pismenosti vlasnika, voditelja poslovanja i zaposlenika. Ključno je da se javna uprava služi digitalnim tehnologijama kako bi se osiguralo pružanje administrativnih usluga i usmjerile mjere potrebne za praćenje krize i upravljanje njome. Osim toga, učinkovite digitalne javne usluge dovode do smanjenja nepotrebnog regulatornog i administrativnog opterećenja, što bi moglo biti ključno u fazi oporavka.

- (23) Kako bi se ublažile posljedice krize uzrokovane bolešću COVID-19, poljska vlada ponudila je ugroženim poduzećima, prije svega MSP-ovima i mikropoduzećima, znatnu potporu za likvidnost u obliku jamstava, kredita i uvjetovanih bespovratnih sredstava. Vladine mjere podupire Poljska narodna banka, među ostalim programom kupnje državnih obveznica na sekundarnom tržištu i znatnim smanjenjem kamatnih stopa. Da bi se poslovnom sektoru pomoglo u obavljanju djelatnosti i olakšao njegov oporavak ključni su djelotvorna i brza provedba tih mjera te njihov djelotvoran prijenos od strane posrednika. U procesu izrade i provedbe tih mjera treba voditi računa o otpornosti bankarskog sektora i pratiti stabilnost financijskog sustava. Mogućnost odgode plaćanja poreza i socijalnih doprinosa te ubrzavanje ugovornih plaćanja od strane javnih tijela također pomaže u poboljšanju novčanog toka pogođenih poduzeća.

- (24) Kako bi se potaknuo gospodarski oporavak, bit će važno dati prednost već razrađenim projektima javnih ulaganja i promicati privatna ulaganja, među ostalim na temelju relevantnih reformi. Poljsko gospodarstvo temelji se na industrijama s velikim emisijama ugljika, zbog čega je kvaliteta zraka u toj zemlji među najnižima u Uniji i uzrok je velike zabrinutosti za okoliš i zdravlje. Stoga je ključno pravodobno isplanirati i donijeti ambiciozne mjere usmjerene na prelazak na čistu energiju u skladu s europskim zelenim planom te nacionalnim energetskim i klimatskim planom. Iako je razina uvođenja svjetlovodne mreže u Poljskoj iznad prosjeka Unije te je posljednjih godina ostvaren značajan napredak u uvođenju ultrabrzog i mobilnog širokopojasnog interneta, Poljska je još daleko od ostvarenja ciljeva u pogledu povezivosti na koje se obvezala. Oporavak bi se mogao dodatno poduprijeti znatnim ulaganjima u održivu prometnu infrastrukturu radi bolje povezanosti perifernih područja sa središtima gospodarske aktivnosti. Kako bi osigurala dugoročno održiv gospodarski rast i konkurentnost Poljska će se sve više oslanjati na znanost i inovacije. Ukupna potrošnja u vezi s istraživanjima i razvojem u odnosu na BDP i dalje je ispod prosjeka Unije te je, unatoč vidljivom napretku u mnogim sastavnicama kombinacije politika inovacijskog ekosustava te zemlje, suradnja između znanosti i poslovnog sektora i dalje glavna prepreka jačanju inovacija u Poljskoj. Programiranje Fonda za pravednu tranziciju, koji je predmetom prijedloga Komisije, za razdoblje 2021. – 2027. moglo bi Poljskoj pomoći da lakše odgovori na neke izazove prelaska na klimatski neutralno gospodarstvo, osobito na područjima iz Priloga D izvješću za Poljsku za 2020. To bi Poljskoj omogućilo da na najbolji način iskoristi sredstva iz tog fonda.
- (25) Stabilno i predvidljivo poslovno okružje i povoljna ulagačka klima imaju važnu ulogu u gospodarskom oporavku nakon pandemije. Neovisnost, učinkovitost i kvaliteta pravosudnog sustava u tom su pogledu ključne sastavnice. Pravna sigurnost, uključujući pristup neovisnim sudovima, i povjerenje u kvalitetu i predvidljivost regulatornih politika i institucija također su ključni čimbenici za funkcioniranje unutarnjeg tržišta i očuvanje položaja Poljske u europskim lancima opskrbe nakon pandemije. Uz dugotrajnu zabrinutost koju Komisija iskazuje u vezi s vladavinom prava u Poljskoj, pri čemu je niz prijevora već obuhvaćen presudama Suda Europske unije, nedavni događaji izazivaju daljnju zabrinutost u vezi s funkcioniranjem poljskog pravnog poretka i pravnog poretka Unije.

- (26) Zdravo i stabilno regulatorno okruŹje temelj je za održavanje gospodarskog rasta i privatnih ulaganja. Nedostatak odgovarajućih javnih savjetovanja i savjetovanja sa socijalnim partnerima ima štetan učinak na stabilnost i pouzdanost poslovnog okruŹja, ali i na kvalitetu zakonodavstva. Javna savjetovanja postala su obvezna za nacрте zakona koje predlaŹe Vijeće ministara, ali se ne provode ili nisu obvezna za prijedloge koji se podnose na druge načine, kao što su prijedlozi zastupnika u parlamentu. Ta nedosljednost dodatno utječe na kvalitetu zakonodavstva. Osim toga, pogoršala se kvaliteta socijalnog dijaloga, posebno zbog toga što u procesu oblikovanja politika nema savjetovanja ili je ono vrlo kratko. Kad bi se osiguralo dovoljno vremena za savjetovanja, u većoj mjeri prihvaćalo mišljenja dionika o zakonima i političkim dokumentima te na najmanju mjeru smanjio broj zakona izuzetih od obveze provođenja savjetovanja, povećalo bi se sudjelovanje socijalnih partnera i doprinijelo poboljšanju kvalitete izrade zakonodavstva. Institucionalni okvir za trostrani socijalni dijalog jest Vijeće za socijalni dijalog. Međutim, zakonske odredbe donesene u travnju 2020. oslabile su autonomiju socijalnih partnera u Vijeću za socijalni dijalog te postoji opasnost od daljnjeg pogoršanja djelotvornosti socijalnog dijaloga u toj zemlji.
- (27) Iako se preporuke za pojedinu zemlju navedene u ovoj Preporuci („preporuke za pojedinu zemlju iz 2020.”) prije svega odnose na ublaŹavanje socioekonomskih posljedica pandemije bolesti COVID-19 i olakšavanje gospodarskog oporavka, preporuke za pojedinu zemlju iz 2019. odnosile su se i na reforme koje su iznimno važne za suočavanje sa srednjoročnim i dugoročnim strukturnim izazovima. Preporuke za pojedinu zemlju iz 2019. i dalje su relevantne i kontinuirano će se pratiti tijekom europskog semestra sljedeće godine. To uključuje preporuke za pojedinu zemlju iz 2019. koje se odnose na ekonomske politike u području ulaganja. Sve preporuke za pojedinu zemlju iz 2019. trebalo bi uzeti u obzir pri strateškom programiranju financiranja u okviru kohezijske politike nakon 2020., među ostalim i za mjere ublaŹavanja i strategije izlaska iz aktualne krize.

- (28) Europski semestar pruža okvir za kontinuiranu koordinaciju ekonomskih politika i politika zapošljavanja u Uniji, što može doprinijeti održivom gospodarstvu. Države članice u svojim su nacionalnim programima reformi za 2020. razmotrile postignuti napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda. Osiguranjem potpune provedbe preporuka za pojedinu zemlju iz 2020. Poljska će doprinijeti napretku u ostvarenju ciljeva održivog razvoja i zajedničkim nastojanjima da se u Uniji osigura konkurentna održivost.
- (29) Komisija je u okviru Europskog semestra 2020. provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Poljske i objavila je u Izvješću za Poljsku za 2020. Ocijenila je i Program konvergencije za 2020., Nacionalni program reformi za 2020. i mjere poduzete kao odgovor na preporuke za pojedinu zemlju upućene Poljskoj prethodnih godina. Komisija je u obzir uzela ne samo njihovu važnost za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Poljskoj nego i njihovu usklađenost s pravilima i smjernicama Unije jer je potrebno ojačati ukupno gospodarsko upravljanje u Uniji tako da se na razini Unije doprinosi budućim nacionalnim odlukama.
- (30) Uzimajući u obzir tu ocjenu, Vijeće je ispitalo Program konvergencije za 2020. i njegovo je mišljenje<sup>8</sup> posebno navedeno u preporuci 1. u nastavku,

---

<sup>8</sup> Na temelju članka 9. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1466/97.

PREPORUČUJE da Poljska u 2020. i 2021. poduzme djelovanje kojemu je cilj:

1. Poduzeti sve potrebne mjere, u skladu s općom klauzulom o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu, kako bi se učinkovito odgovorilo na pandemiju bolesti COVID-19, održati gospodarstvo i pružiti potporu oporavku koji će uslijediti. Kada to gospodarski uvjeti dopuste, provoditi fiskalne politike s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja. Poboljšati otpornost, dostupnost i djelotvornost zdravstvenog sustava, među ostalim osiguravanjem dostatnih sredstava i ubrzanjem uvođenja usluga e-zdravstva.
2. Ublažiti učinak krize na zaposlenost, posebno jačanjem fleksibilnih uvjeta rada i rada u skraćenom radnom vremenu. Bolje usmjeriti socijalne naknade i osigurati njihovu dostupnost svima kojima je potrebna. Poboljšati digitalne vještine. Dodatno promicati digitalnu transformaciju poduzeća i javne uprave.
3. Nastaviti ulagati napore u osiguravanje pristupa financiranju i likvidnosti za poduzeća. Dati prednost već razrađenim projektima javnih ulaganja i promicati privatna ulaganja za potporu oporavku gospodarstva. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, prije svega u digitalnu infrastrukturu, čistu i učinkovitu proizvodnju i uporabu energije te održivi promet kako bi se doprinijelo postupnoj dekarbonizaciji gospodarstva, među ostalim u rudarskim područjima.
4. Poboljšati ulagačku klimu, prije svega zaštitom neovisnosti pravosuđa. Osigurati djelotvorna javna savjetovanja i uključenost socijalnih partnera u procesu oblikovanja politika.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće*  
*Predsjednik*